

ҚАЗАҚСТАН ҰЛТТЫҚ БАНКІ

КРЕДИТТЕУ ЖӨНІНДЕ БАНКТЕРГЕ
ПІКІРТЕРІМ ЖҮРГІЗУ
2017 ЖЫЛҒЫ 4-ТОҚСАН

Кредиттеу жөнінде банктерге пікіртерім жүргізу ¹

2017 жылғы 4-тоқсан

Корпоративтік секторды кредиттеу

2017 жылдың 4-тоқсанында банктердің күтімдеріне қарамастан, шетелдік қатысуы жоқ банктердегі шағын бизнес үшін талаптардың аздап қатаңдағанынан басқа, корпоративтік қарыз алушыларға қойылатын талаптар қатаңдаған жоқ (1-сурет).

Банктердің пікірінше кепілмен қамтамасыз ету тәуекелі, депозиттік қорландыру құны, өтімділік көрсеткіштерінің нашарлауы, капиталдың жеткіліксізділігі алдыңғы тоқсандардағы сияқты кредиттеу талаптарын жеңілдету мүмкіндігін шектейді (3-сурет). Аздаған жеңілдеу айналым капиталы бойынша инвестициялық мақсаттарға, факторингке, овердрафттар мен кепілдендірілген кредиттеу бойынша байқалды. Мөлшерлемелердің ұзақ уақыт бойы төмендеуі аясында, стандартты кредиттер бойынша банктердің маржасы төмендеді (4, 5-суреттер). 2017 жылғы 3-тоқсамен салыстырғанда мөлшерлемелердің төмендегенін белгілеген банктердің үлесі біршама түсті: ірі бизнесті кредиттеу бойынша 28,57%-дан 3,7%-ға дейін; орта бизнес бойынша 32,14%-дан 7,14%-а дейін; шағын бизнес бойынша 23,08%-дан 7,69%-ға дейін (5-сурет).

Кредиттерге сұраныс өсуін жалғастырды (2-сурет). Банктердің пікірінше бұған сыйақы мөлшерлемесінің төмендеуі, кредиттеу мерзімінің ұлғаюы, негізгі құрал-жабдықтарды сатып алуға және бизнестің кеңеюіне байланысты айналым қаражатын қаржыландыруға қажеттіліктің өсуі әсер етті. Банктер қарыз алушыларға сенімділік қосқан макроэкономикалық тұрақтылықты атап өтті.

Есепті кезеңде ШОБ-ті белсенді кредиттеу үрдісі сақталды. ШОБ-ті кредиттеуге дайын болу үш тоқсан қатарынан өсіп отыр және ірі бизнесті кредиттеуге дайын болудан асты (18,52%-бен салыстырғанда тиісінше 30,77% немесе 28,57%). Жекелеген банктердің пікірі бойынша, бұл салыстырмалы төмен тәуекелдермен, қарыз алушыларға тән сенімділікпен, несие портфелін әртараптандыру мүмкіндігімен және банктердің осы кәсіпкерлік субъектілерін қаржыландыру жөніндегі арнайы мемлекеттік бағдарламаларға қатысуымен байланысты. ШОБ кредиттеу нарығында бәсекелестікті күшейту сыйақы мөлшерлемелерін төмендетуге әсер етті. Бұл үрдіс банктердің басқа банктер клиенттері үшін қарыздарын қайта қаржыландыру бойынша ұсыныстары өсуіне

¹ Ұлттық Банк банктерге кредиттеу жөнінде 4-тоқсанға пікіртерімді 2018 жылғы қаңтарда жүргізді.

Тексеру нәтижелері өлшемдердің ұлғайғанын (жеңілдегенін) белгілейтін респонденттердің үлесі мен оның азаюын (қатаңдағанын) белгілеген респонденттердің үлесі арасындағы айырма болып табылатын таза пайыздық өзгерістерді есептеу арқылы реттеледі. Оң мән өлшемдердің өсу (жеңілдеу) үрдісі туралы, теріс мән – төмендеуі (қатаңдауы) туралы куәландырады. Бұл ретте таза пайыздық өзгерістің мәні өлшемдердегі өзгерістің шамасын көрсетпейді, тек өзгеріс бағытын ғана көрсетеді.

ықпал етті. Бұл ретте, банктер қарыз алушылардың төмен мөлшерлемелерге қарағанда кредиттік өтінімді тез қарауды басым көретінін атап өтті, бұл өтінімдерді қарау процесін оңтайландыру үшін негіз болды.

Банктер 2018 жылғы 1-тоқсанда кредиттеу талаптары жеңілдеуін, мөлшерлемелерді төмендету аясында сұраныстың өсуін, корпоративтік портфельдің сапасы жақсаруын күтіп отыр (1, 2, 13-суреттер). Проблемалық кредиттермен жұмыстар шеңберінде банктер талап-арыз жұмысын, оның ішінде, кепіл мүлігін өндіріп алу, қазіргі кездегі қарыздарды қайта құрылымдау және проблемалық кредиттерді есептен шығару бойынша операцияны жалғастыруға ниетті (13-сурет).

Жеке тұлғаларды кредиттеу

2017 жылғы 4-тоқсанда банктер кепілсіз тұтынушылық кредиттеу сегментін қоспағанда, бөлшек кредиттеу бойынша кредиттеу талаптарының күшейгенін атап өтті (6-сурет). Ипотекалық және қамтамасыз етілген тұтынушылық кредиттеу бойынша талаптарды қатаңдату депозиттік қорландыру құнының және тәуекелінің ұлғаюына, өтімділік көрсеткіштерінің нашарлауына, кепілмен қамтамасыз ету тәуекелінің ұлғаюына негізделді (8, 10-суреттер). Бұл үрдіс қарыз алушының кепілге және төлем жасау қабілеттілігіне қойылатын талаптарды арттыруда өз көрінісін тапты (9, 11-суреттер). Сондай-ақ, стандартты және тәуекелі бар тұтынушылық кредиттер бойынша банктердің маржасы ұлғайды (11-сурет).

Жылжымайтын мүлік нарығын дамыту перспективаларына, кредитті өтеу мерзімін қысқартуға және басқа факторларға негізделген ипотекалық кредиттеуге сұраныстың өсуі сақталады (7-сурет). Банктердің пікірі бойынша, «Нұрлы жер» тұрғын үй құрылысын қолдау бағдарламасы бұрынғысынша сұранысқа оң әсер етеді. Сонымен қоса, 2017 жылғы 2-тоқсаннан бастап ұзақ уақыт өскеннен кейін ипотекаға мөлшерлемелер 2017 жылғы 4-тоқсанда төмендей бастады (12-сурет).

Кредиттеу талаптарының жеңілдеуі аясында банктер ипотекаға сұраныстың одан әрі өсуін күтуде. Атап айтқанда, банктердің пікірі бойынша, қарыз алушылар 2018 жылғы 1-тоқсанда кредитті барынша тиімді талаптарда ала алады (қарыз өтеу мерзімі ұлғаяды және алғашқы жарна мөлшері төмендейді) (7-сурет). Сондай-ақ, банктер қарызды қамтамасыз етуге қойылатын талаптардың әлсіреуін күтеді. Банктердің бағалауы бойынша, мөлшерлемелердің одан әрі төмендеуі салдарынан стандартты кредиттер бойынша маржа төмендейді.

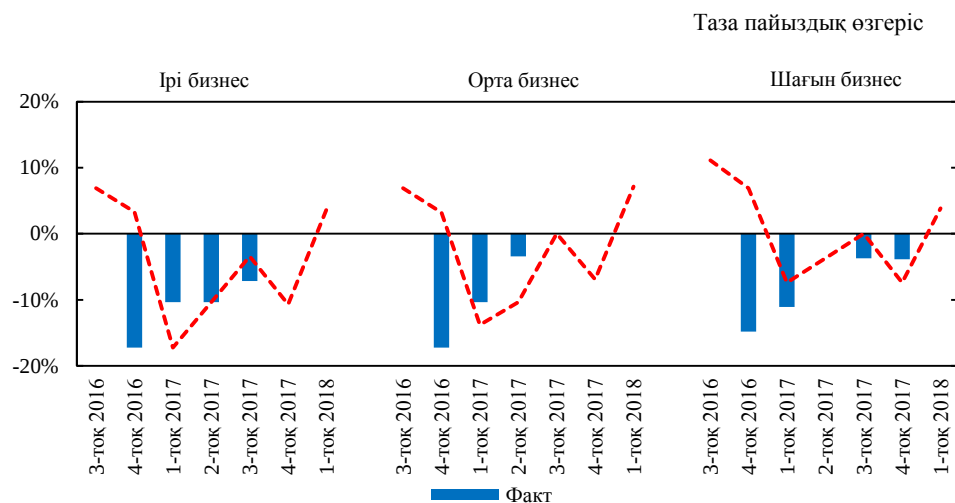
Өз кезегінде, кепілсіз қарыздарға сұраныс өскен кезде, автокредиттерге және кепілге сала отырып берілетін кредиттерге сұраныс төмендеді (7-сурет). Жекелеген банктер мұны маркетингтік акцияларды жүргізумен және қарыз алушылардың борыштық ауыртпалыққа

деген сенімінің артуымен байланыстырады. Тұтынушылық кредиттеу нарығындағы жоғары бәсекелестік аясында сыйақы мөлшерлемесіне байланысты емес комиссиялар төмендеді, кредитті өтеудің ең ұзақ мерзімі және тұтынушылық кредиттеу бойынша қарыз мөлшері ұлғайды (11-сурет). Кірістер мен тәуекелдер арасында теңгерімді сақтау мақсатында, банктер кепілсіз кредиттеу бойынша кредиттік скорингтің мөлшерлемелерін ұлғайтты және шекті мәнін төмендетті.

2018 жылғы 1-тоқсанда банктер автокредиттеуді қоспағанда кредиттеудің талаптарын жеңілдету және кредиттеу бойынша мөлшерлемені төмендету аясында тұтынушылық кредиттеудің барлық түріне сұраныстың өсуін күтуде (6, 7, 12-суреттер). Сонымен қатар, банктер қарыз алушының кепілзатына және төлем жасау қабілетіне қойылатын талаптарды қатаңдатуға, кредиттік скорингтің комиссиясы мен шекті мәнін ұлғайтуға ниет етіп отыр.

Банктердің бағалауы бойынша несие портфелінің сапасы жақсарады. Кепіл мүлкін өндіріп алу бойынша, орын алған борышты қайта құрылымдау және проблемалық кредиттерді есептен шығару бойынша операциялар жиіледі (14, 15-суреттер).

1-сурет. Корпоративтік сектор бойынша банктік кредиттеу талаптары

(а) Тексеру нәтижелері өлшемдердің «ұлғайғанын» («жеңілдегенін») белгілейтін респонденттердің үлесі мен оның «азаюын» («қатаңдағанын») белгілеген респонденттердің үлесі арасындағы айырма болып табылатын «таза пайыздық өзгерістерді» есептеу арқылы бағаланады. Оң мән өлшемдердің өсу (жеңілдеу) үрдісі туралы, теріс мән – төмендеуі (қатаңдауы) туралы куәландырады

(б) Бөлім: I. Банктік кредиттеу нарығы, I.1. Корпоративтік сектор.

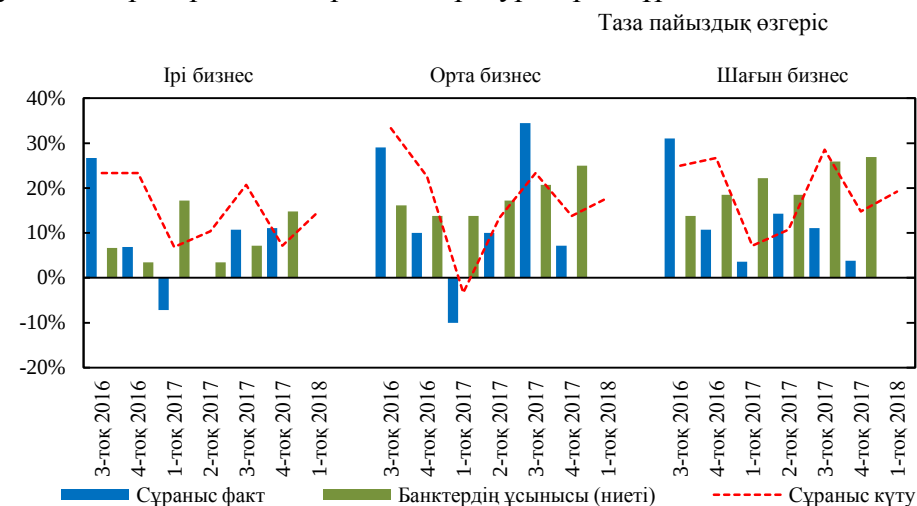
№6 сұрақ: Кәсіпкерлік субъектілерінің кредиттеу талаптары² соңғы 3 айда қалай өзгерді?

№16 сұрақ: Сіздің пікіріңіз бойынша, кредиттеу талаптары келесі 3 айда қалай өзгереді?

(с) Оң таза пайыздық өзгеріс кредиттеу талаптарын жеңілдету белгісі болады.

² 2017 жылғы 4-тоқсаннан бастап ағымдағы және келесі мәселелерде «кредиттік саясат» деген сөздер «кредиттеу талаптарына» деген сөздерге ауыстырылды.

2-сурет. Банктердің кредит беруге дайындығы және кәсіпкерлік субъектілері тарапынан кредиттік ресурстарға сұранысы

(а) 1-суреттің астындағы ескертпені (а) қараңыз

(б) Бөлім: I. Банктік кредиттеу нарығы, I.1. Корпоративтік сектор.

№1 сұрақ: Қарыз алушылар тарапынан кредитке сұраныс соңғы 3 айда қалай өзгерді (сұраныстың маусымдық ауытқуларын қоспағанда)?

№5 сұрақ: Сіздің банктің кредиттеу субъектілері бойынша кредит беруге дайын екендігін³ өткен 3 айда қалай бағалайсыз (қазіргі сәтте 3 ай бұрынғы кезеңмен салыстырғанда)?

№13 сұрақ: Сіздің пікіріңіз бойынша, кредиттеу субъектілері бойынша сіздің банктің кредиттеріне сұраныс келесі 3 айда қалай өзгереді?

(с) Оң таза пайыздық өзгеріс кәсіпкерлердің кредиттік ресурстарға сұранысының ұлғаюының және банктердің кредиттерді беру дайындығының ұлғаюының белгісі болады.

³ 2017 жылғы 4-тоқсаннан бастап ағымдағы және келесі мәселелерде «банктің кредит беру ниеті» деген сөздер «банктің кредиттер беруге дайындығы» деген сөздерге ауыстырылды.

3-сурет. Жекелеген факторлардың қаржылық емес ұйымдарды кредиттеу талаптарына әсері

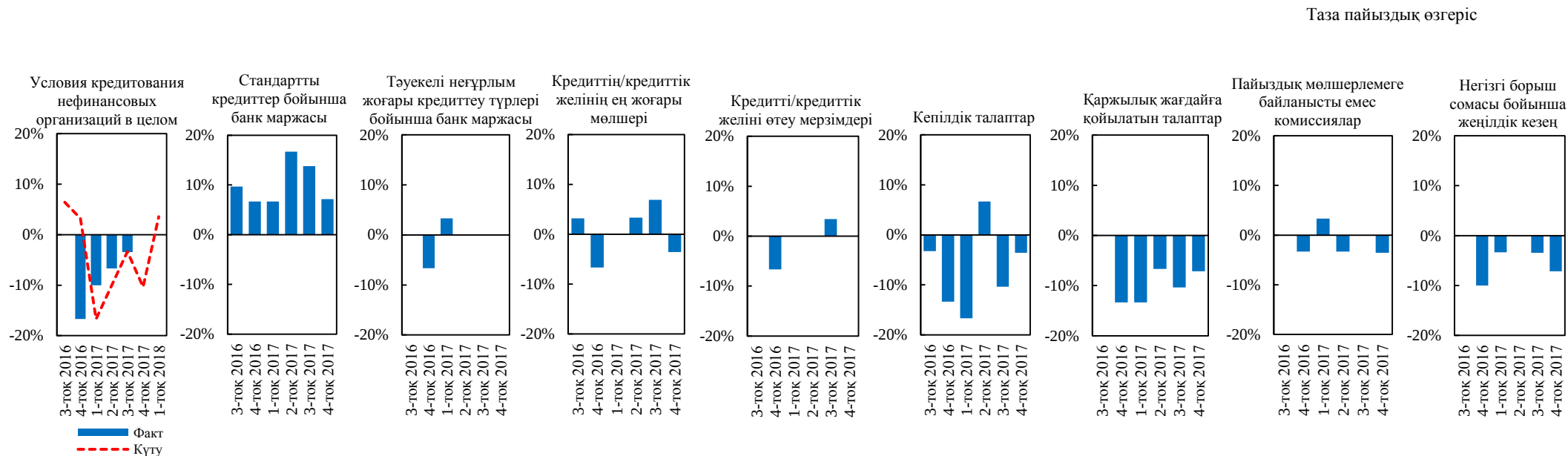
(а) 1-суреттің астындағы ескертпені қараңыз (а).

(б) Бөлім: I. Банктік кредиттеу нарығы, I.1. Корпоративтік сектор.

№8 сұрақ: Сіздің пікіріңіз бойынша, есепті тоқсанда кредит беру талаптарының өзгеруіне қандай факторлар және қандай дәрежеде әсер етті?

(с) Оң таза пайыздық өзгеріс қаржылық емес ұйымдарға қатысты кредит беру талаптарын жеңілдетуге оң әсердің белгісі болады.

4-сурет. Кредиттеудің жекелеген талаптары

(а) 1-суреттің астындағы ескертпені қараңыз (а).

(б) Бөлім: I. Банктік кредиттеу нарығы, I.1. Корпоративтік сектор.

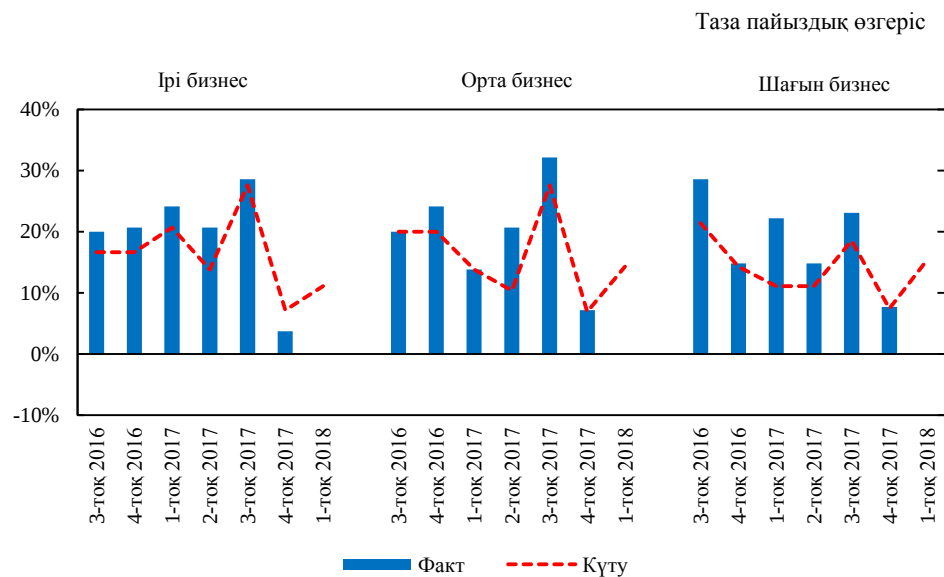
№6 сұрақ: Кәсіпкерлік субъектілерінің кредиттеу талаптары соңғы 3 айда қалай өзгерді?

№9 сұрақ: Кредиттеудің жекелеген талаптары соңғы 3 айда қалай өзгерді?

№16 сұрақ: Сіздің пікіріңіз бойынша, кредиттеу талаптары келесі 3 айда қалай өзгереді?

(с) Оң таза пайыздық өзгеріс қаржылық емес ұйымдарға қатысты кредиттеу талаптарын жеңілдету белгісі болады.

5-сурет. Кредиттер бойынша сыйақы мөлшерлемесі

(а) 1-суреттің астындағы ескертпені қараңыз (а).

(б) Бөлім: I. Банктік кредиттеу нарығы, I.1. Корпоративтік сектор.

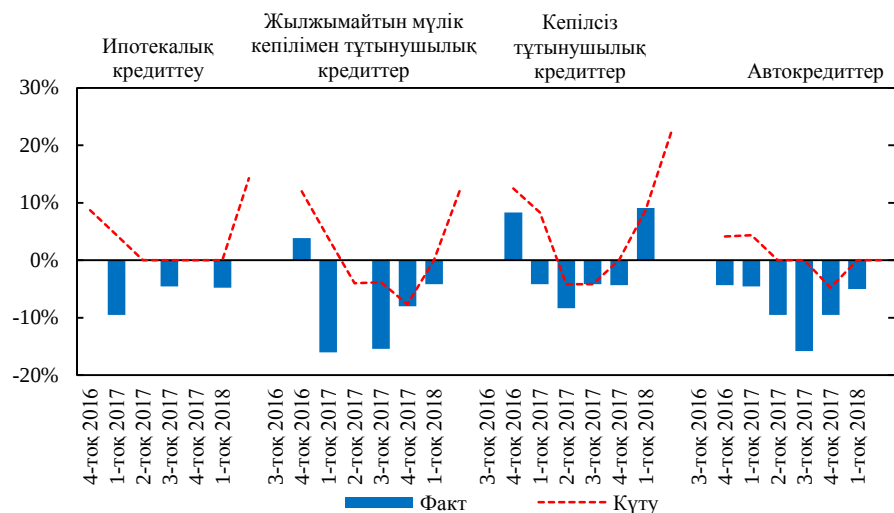
№10 сұрақ: Кредиттер бойынша сыйақы мөлшерлемесі соңғы 3 айда қалай өзгерді?

№18 сұрақ: Сіздің пікіріңіз бойынша, кредиттер бойынша сыйақы мөлшерлемесі келесі 3 айда қалай өзгереді?

(с) Оң таза пайыздық өзгеріс корпоративтік секторға берілетін кредиттерге сыйақы мөлшерлемесін төмендету белгісі болады.

6-сурет. Жеке тұлғаларды кредиттеу талаптары

Таза пайыздық өзгеріс

(а) 1-суреттің астындағы ескертпені қараңыз (а).

(б) Бөлім: I. Банктік кредиттеу нарығы, I.2. Жеке тұлғалар.

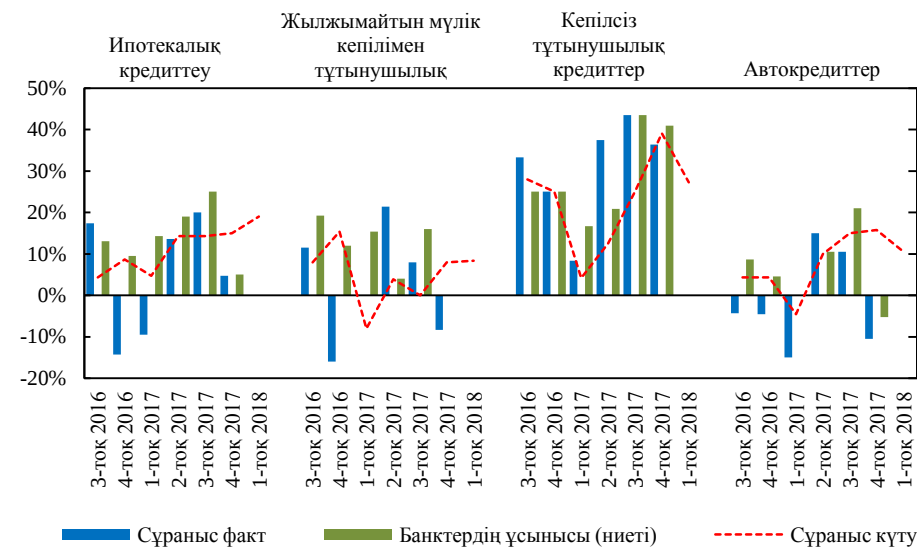
№5 сұрақ: Жеке тұлғаларға қатысты кредиттеу талаптары соңғы 3 айда қалай өзгерді?

№14 сұрақ: Сіздің пікіріңіз бойынша, жеке тұлғаларды кредиттеу талаптары келесі 3 айда қалай өзгереді?

(с) Оң таза пайыздық өзгеріс кредиттеу талаптарын жеңілдету белгісі болады.

7-сурет. Банктердің кредиттерді беруге дайындығы және жеке тұлғалар тарапынан кредит ресурстарына сұраныс

Таза пайыздық өзгеріс

(а) 1-суреттің астындағы ескертпені қараңыз (а).

(б) Бөлім: I. Банктік кредиттеу нарығы, I.2. Жеке тұлғалар.

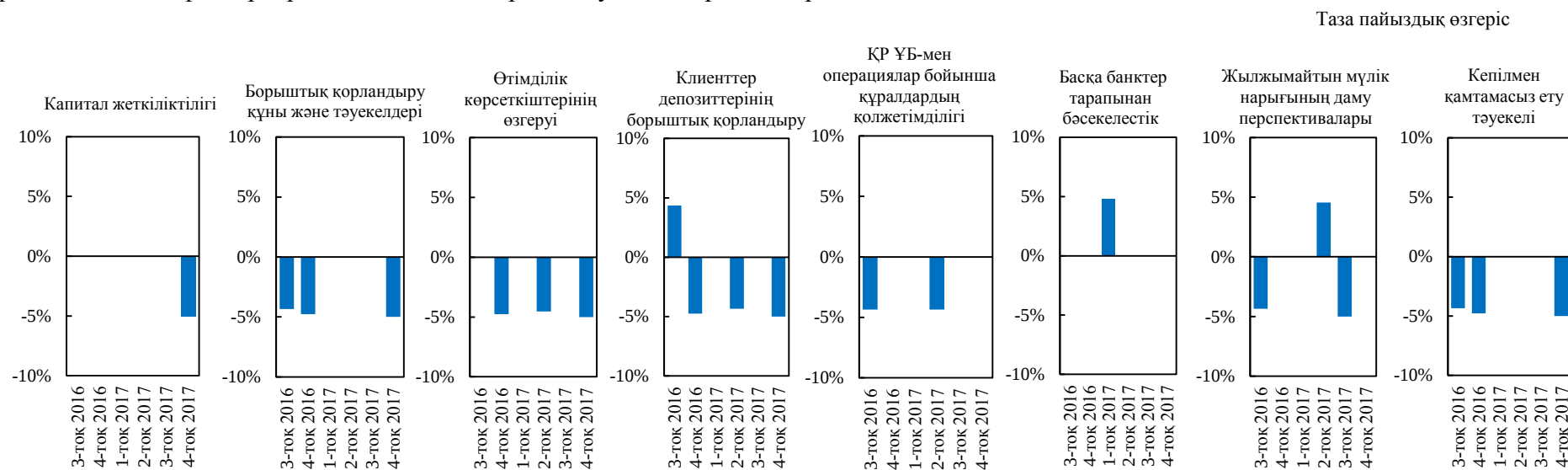
№1 сұрақ: Маусымдылықты қоспағанда, жеке тұлғалар тарапынан кредитке деген сұраныс соңғы 3 айда қалай өзгерді?

№4 сұрақ: Сіз өзіңіздің банктің жеке тұлғаларға кредит беруге дайын екендігін өткен 3 айда қалай бағалайсыз (қазіргі сәтті өткен 3 ай бұрынғы кезеңмен салыстырғанда)?

№12 сұрақ: Сіздің пікіріңіз бойынша, жеке тұлғалар тарапынан сіздің банктің кредиттеріне сұраныс келесі 3 айда қалай өзгереді?

(с) Оң таза пайыздық өзгеріс жеке тұлғалардың кредиттік ресурстарға сұранысы ұлғаю және банктердің кредиттерді беру дайындығының ұлғаю белгісі болады.

8-сурет. Жекелеген факторлардың ипотекалық кредиттеу талаптарына әсері

(а) 1-суреттің астындағы ескертпені қараңыз (а).

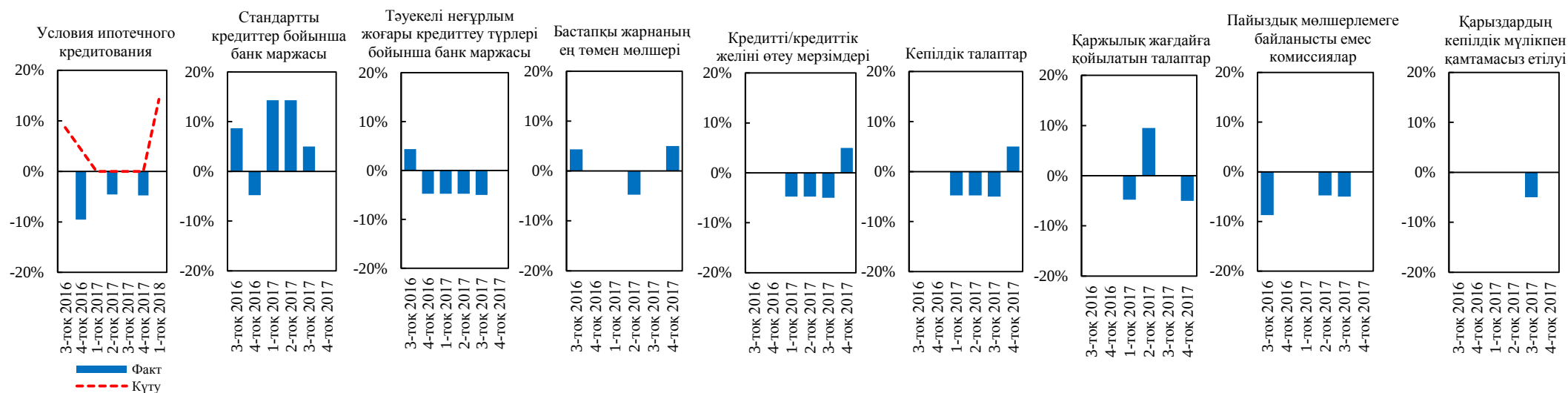
(б) Бөлім: I. Банктік кредиттеу нарығы, I.2. Жеке тұлғалар.

№6 сұрақ: Ипотекалық кредиттеуге қатысты сіздің банктің кредиттеу талаптарындағы өзгерістерге төменде келтірілген факторлар қалай әсер етті?

(с) Оң таза пайыздық өзгеріс ипотекалық кредиттеуге қатысты кредиттеу талаптарын жеңілдетуге оң әсердің белгісі болады.

9-сурет. Ипотекалық кредиттеу талаптары

Таза пайыздық өзгеріс

(а) 1-суреттің астындағы ескертпені қараңыз (а).

(б) Бөлім: I. Банктік кредиттеу нарығы, I.2. Жеке тұлғалар.

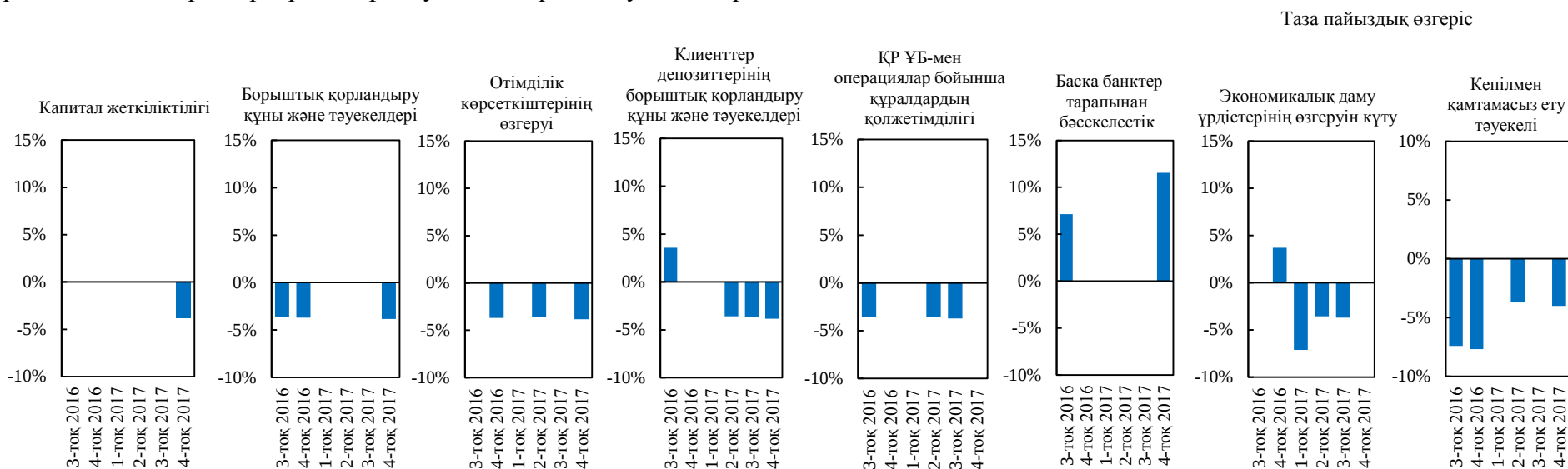
№5 сұрақ: Жеке тұлғаларға қатысты кредиттеу талаптары соңғы 3 айда қалай өзгерді?

№14 сұрақ: Сіздің пікіріңіз бойынша, жеке тұлғаларды кредиттеу талаптары келесі 3 айда қалай өзгереді?

№7 сұрақ: Төменде келтірілген ипотекалық кредиттеу талаптары соңғы 3 айда сіздің банкіңізде қалай өзгерді?

(с) Оң таза пайыздық өзгеріс ипотекалық кредиттеу талаптарын жеңілдету белгісі болады.

10-сурет. Жекелеген факторлардың тұтынушылық кредиттеу талаптарына ықпалы

(а) 1-суреттегі ескертуді қараңыз(а).

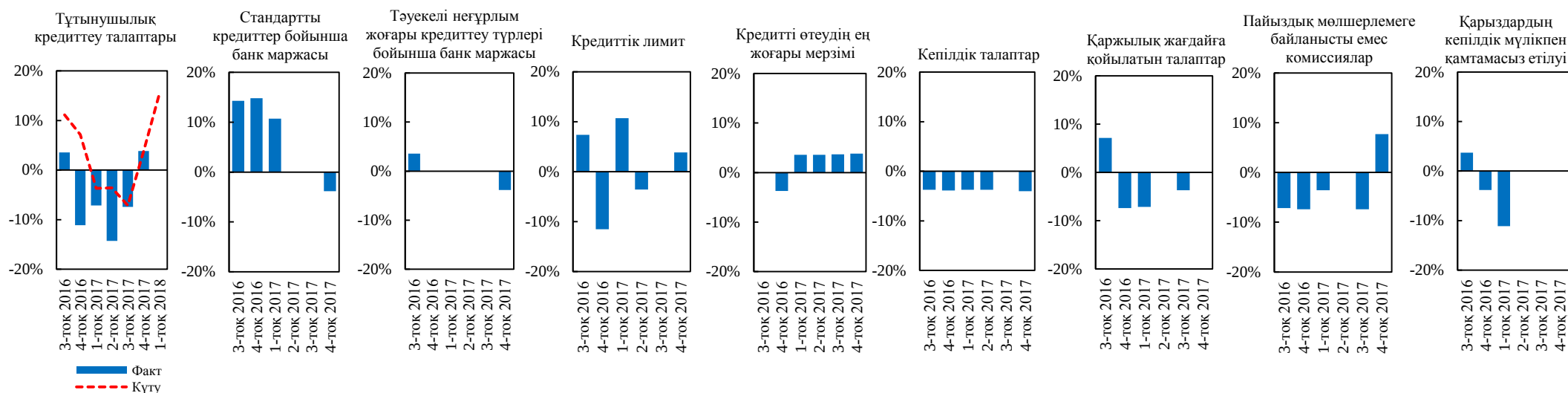
(б) Бөлім: I. Банктік кредиттеу нарығы, I.2. Жеке тұлғалар.

№8 сұрақ: Тұтынушылық кредиттеуге қатысты сіздің банктің кредиттеу талаптарындағы өзгерістерге төменде келтірілген факторлар қалай әсер етті?

(с) Оң таза пайыздық өзгеріс тұтынушылық кредиттеуге қатысты кредиттеу талаптарын жеңілдетуге оң ықпал ететін белгі болады.

11-сурет. Тұтынушылық кредиттеу талаптары

Таза пайыздық өзгеріс

(а) 1-суреттегі (а) ескертуді қараңыз.

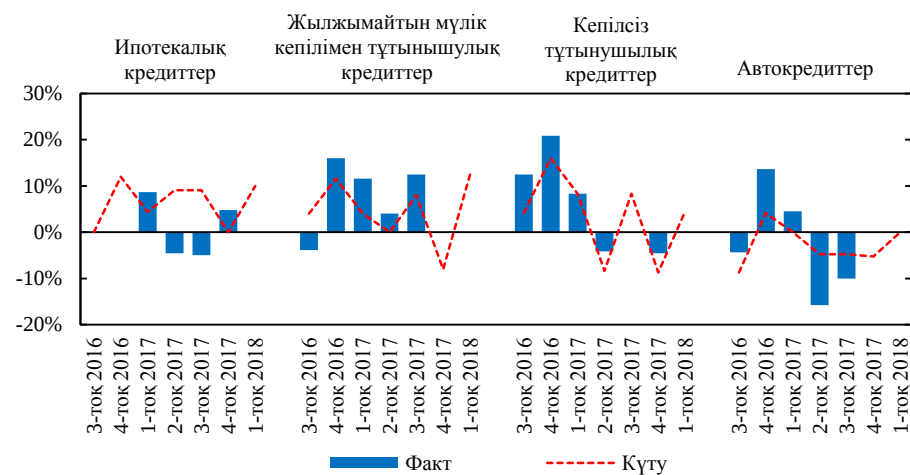
(б) Бөлім: I. Банктік кредиттеу нарығы, I.2. Жеке тұлғалар.

№9 сұрақ: Сіздің банкте тұтынушылық кредиттеудің төменде келтірілген талаптары соңғы 3 айда қалай өзгерді?

(с) Оң таза пайыздық өзгеріс тұтынушылық кредиттеу талаптарын жеңілдетуге белгі болады.

12-сурет. Бөлшек кредиттеу бойынша сыйақы мөлшерлемесі

Таза пайыздық өзгеріс

(а) 1-суреттегі (а) ескертуді қараңыз.

(б) Бөлім: I. Банктік кредиттеу нарығы, I.2. Жеке тұлғалар.

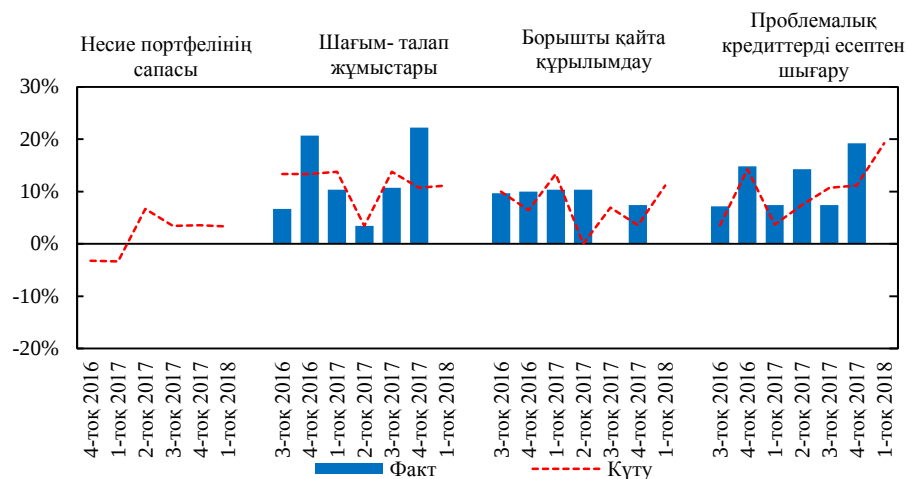
№10 сұрақ: Кредиттер бойынша сыйақы мөлшерлемесі соңғы 3 айда қалай өзгерді?

№18 сұрақ: Сіздің пікіріңіз бойынша, кредиттер бойынша сыйақы мөлшерлемесі келесі 3 айда қалай өзгереді?

(с) Оң таза пайыздық өзгеріс корпоративтік сектор кредиттеріне сыйақы мөлшерлемесін төмендетуге белгі болады.

13-сурет. Корпоративтік сектор бойынша несие портфелінің сапасы, шағым-талап жұмыстары, борышты қайта құрылымдау және проблемалық кредиттерді есептен шығару бойынша операциялар саны

Таза пайыздық өзгеріс

(а) 1-суреттегі (а) ескертуді қараңыз.

(б) Бөлім: I. Банктік кредиттеу нарығы, I.3. Несие портфелінің сапасы.

№1 сұрақ: Сіздің пікіріңіз бойынша, сіздің банктің несие портфелінің сапасы келесі 3 ай ішінде қалай өзгереді?

№2 сұрақ: Проблемалық кредиттер жөніндегі шағым-талап (оның ішінде кепіл мүлігін өндіріп алу) жұмысы бойынша операциялардың саны өткен 3 айда қалай өзгерді?

№3 сұрақ: Сіздің пікіріңіз бойынша, проблемалық кредиттер жөніндегі шағым-талап (оның ішінде кепіл мүлігін өндіріп алу) жұмысы бойынша операциялардың саны келесі 3 ай ішінде қалай өзгереді?

№4 сұрақ: Борыштарды қайта құрылымдау бойынша операциялар саны өткен 3 айда қалай өзгерді?

№5 сұрақ: Сіздің пікіріңіз бойынша, борыштарды қайта құрылымдау бойынша операциялар саны келесі 3 айда қалай өзгереді?

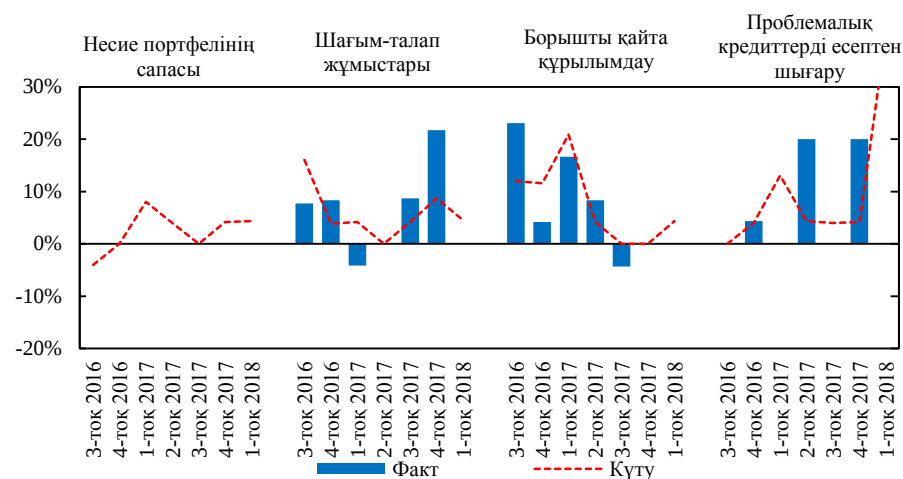
№6 сұрақ: Проблемалық кредиттерді есептен шығару бойынша операциялар саны өткен 3 айда қалай өзгерді?

№7 сұрақ: Сіздің пікіріңіз бойынша, проблемалық кредиттерді есептен шығару бойынша операциялар саны келесі 3 айдың ішінде қалай өзгереді?

(с) Оң таза пайыздық өзгеріс корпоративтік сектор бойынша несие портфелінің сапасын жақсартуға, шағым-талап жұмыстары, борыштарды қайта құрылымдау және проблемалық кредиттерді есептен шығару бойынша операциялар санын ұлғайтуға белгі болады.

14-сурет. Ипотекалық несие портфелінің сапасы, шағым-талап жұмыстары, борыштарды қайта құрылымдай және проблемалық кредиттерді есептен шығару бойынша операциялар саны

Таза пайыздық өзгеріс

(а) 1-суреттегі (а) ескертуді қараңыз.

(б) Бөлім: I. Банктік кредиттеу нарығы, I.3. Несие портфелінің сапасы.

№1 сұрақ: Сіздің пікіріңіз бойынша, сіздің банктің несие портфелінің сапасы келесі 3 ай ішінде қалай өзгереді?

№2 сұрақ: Проблемалық кредиттер жөніндегі шағым-талап (оның ішінде кепіл мүлігін өндіріп алу) жұмысы бойынша операциялардың саны өткен 3 айда қалай өзгерді?

№3 сұрақ: Сіздің пікіріңіз бойынша, проблемалық кредиттер жөніндегі шағым-талап (оның ішінде кепіл мүлігін өндіріп алу) жұмысы бойынша операциялардың саны келесі 3 ай ішінде қалай өзгереді?

№4 сұрақ: Борыштарды қайта құрылымдау бойынша операциялар саны өткен 3 айда қалай өзгерді?

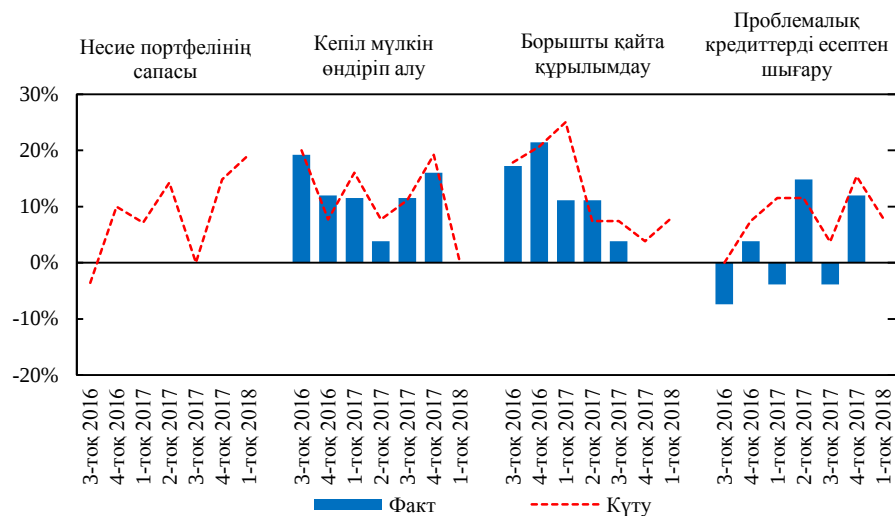
№5 сұрақ: Сіздің пікіріңіз бойынша, борыштарды қайта құрылымдау бойынша операциялар саны келесі 3 айда қалай өзгереді?

№6 сұрақ: Проблемалық кредиттерді есептен шығару бойынша операциялар саны өткен 3 айда қалай өзгерді?

№7 сұрақ: Сіздің пікіріңіз бойынша, проблемалық кредиттерді есептен шығару бойынша операциялар саны келесі 3 айдың ішінде қалай өзгереді?

(с) Оң таза пайыздық өзгеріс корпоративтік сектор бойынша несие портфелінің сапасын жақсартуға, шағым-талап жұмыстары, борыштарды қайта құрылымдау және проблемалық кредиттерді есептен шығару бойынша операциялар санын ұлғайтуға белгі болады.

15-сурет. Тұтынушылық несие портфелінің сапасы, шағым-талап жұмыстары, борыштарды қайта құрылымдау және проблемалық кредиттерді есептен шығару бойынша операциялар саны

(а) 1-суреттегі (а) ескертуді қараңыз.

(б) Бөлім: I. Банктік кредиттеу нарығы, I.3. Несие портфелінің сапасы.

№1 сұрақ: Сіздің пікіріңіз бойынша, сіздің банктің несие портфелінің сапасы келесі 3 ай ішінде қалай өзгереді?

№2 сұрақ: Проблемалық кредиттер жөніндегі шағым-талап (оның ішінде кепіл мүлігін өндіріп алу) жұмысы бойынша операциялардың саны өткен 3 айда қалай өзгерді?

№3 сұрақ: Сіздің пікіріңіз бойынша, проблемалық кредиттер жөніндегі шағым-талап (оның ішінде кепіл мүлігін өндіріп алу) жұмысы бойынша операциялардың саны келесі 3 ай ішінде қалай өзгереді?

№4 сұрақ: Борыштарды қайта құрылымдау бойынша операциялар саны өткен 3 айда қалай өзгерді?

№5 сұрақ: Сіздің пікіріңіз бойынша, борыштарды қайта құрылымдау бойынша операциялар саны келесі 3 айда қалай өзгереді?

№6 сұрақ: Проблемалық кредиттерді есептен шығару бойынша операциялар саны өткен 3 айда қалай өзгерді?

№7 сұрақ: Сіздің пікіріңіз бойынша, проблемалық кредиттерді есептен шығару бойынша операциялар саны келесі 3 айдың ішінде қалай өзгереді?

(с) Оң таза пайыздық өзгеріс корпоративтік сектор бойынша несие портфелінің сапасын жақсартуға, шағым-талап жұмыстары, борыштарды қайта құрылымдау және проблемалық кредиттерді есептен шығару бойынша операциялар санын ұлғайтуға белгі болады.